

Van huidig MCLS (microkrediet) naar livelihood Service for Vulnerable (LSV)

Ontwikkelingen in Sri Lanka maken dat we ons microkredietsysteem (MCLS) bij reeds gebouwde kleuterscholen willen omvormen.

Belang goed kleuteronderwijs en salaris kleuterschooldocenten

Het belang van goed kleuteronderwijs wordt steeds meer door de Sri Lankaanse overheid erkend. De Colombo page (2020) geeft aan dat volgens een rapport van de Wereldbank, het Early Childhood Development Project werkt aan het verbeteren van de kwaliteit en het uitbreiden van rechtvaardige toegang tot diensten voor vroege kinderopvoeding (ECD) in Sri Lanka. Daarbij geeft president G. Rajapaksa in het Manifest Vision of Prosperity (2020) aan: *“We have identified the pre-school, day-care centre and early childhood development centre as an important stage in the field of education”*.

De overheid vindt dat de toekomst van jonge kinderen buitengewoon belangrijk is voor de toekomst van het land (Ceylon Today (2020)). Daarom willen ze nieuwe kleuterscholen voor jonge kinderen ontwikkelen. De regering concentreert zich daarbij ook op het verhogen van de toelage die wordt betaald aan leerkrachten in het kleuteronderwijs en de nodige stappen zullen binnenkort worden genomen. De regering wil een formele en verplichte kleuterschool-lerarenopleiding die zal bijdragen aan de juiste kennis en skills voor het verzorgen van goed

Figuur 1: Preschool incl. MCLS met enkele kinderen, ouders en kleuterleidsters in Verugal.

kleuteronderwijs. Daarnaast moet er een salarisregeling worden vastgesteld voor alle (gediplomeerde) kleuterschoolleidsters. Dit sluit aan bij de vraag van kleuterschooldocenten in het noorden (Daily News, 2020). Volgens hen krijgen kleuterschoolleidsters een schamele maandelijkse toelage, variërend van Rs. 3.000 tot Rs. 6.000, en daarom drongen ze er bij de minister op aan om hen een vaste aanstelling te geven en een salaris te betalen dat vergelijkbaar is met dat van andere ambtenaren (Rs 25,000 – Rs 40,000). Wij horen recentelijk van onze contacten bij Caritas Sri Lanka dat de lokale overheden bereid zijn een basissalaris voor de kleuterschoolleidsters te betalen. Een goede ontwikkeling. We hopen wel dat, ook in deze voor Sri Lanka lastige economische tijd, dit fundamenteel gestalte gaat krijgen.

De opbrengsten uit onze MCLS-systemen bij kleuterscholen werden tot 2020 voor een groot deel gebruikt om de karige salarissen van kleuterschooldocenten aan te vullen of een salaris te kunnen geven. **Die noodzaak verdwijnt nu** omdat we er, bij het bouwen van nieuwe kleuterscholen, van uit gaan dat de lokale Education Department de salarissen van de kleuterschoolleidsters betalen. Wij vragen onze plaatselijke partner Caritas dit in de onderhandelingen m.b.t. nieuwe kleuterscholen mee te nemen.

Economische situatie

Sri Lanka was in de jaren na het beëindigen van de burgeroorlog in enkele jaren opgeklommen tot rang van upper-middel-income country. Maar dat is inmiddels door de Wereldbank (2020a) weer naar beneden bijgesteld naar lower- middel-income country.

De economie van Sri Lanka is er slecht aan toe. De export is afgenomen en de import wordt beperkt omdat de overheid weinig armslag heeft. Er zijn geen deviezen en daardoor heeft Moodys (2020) de kredietwaardigheid van Sri Lanka naar beneden bijgesteld, van B naar C. Moodys geeft daarbij aan dat de toch al kwetsbare financiering van Sri Lanka en de externe schuldenbetalingen de economie van Sri Lanka aanzienlijk verzwakken. Het Internationaal Monetair Fonds heeft daarom besprekingen met Sri Lanka over noodhulp n.a.v. de corona-crisis (Economy Next, 2020a). De arme bevolking heeft het volgens The Hindu (2020) moeilijk: *“While the government struggles to cope with the fiscal crisis, the people, especially those on the margins, suffer”*.

Volgens professor Bavinck (2020) neemt de armoede in steden en op het platteland toe. Er is een duidelijke afname van de werkgelegenheid en met name dagloners krijgen minder werk aangeboden. Vanwege COVID 19 komen er ook meer migrantenarbeiders, bijvoorbeeld uit het Midden-Oosten, terug naar Sri Lanka. Zij hebben geen werk. Tevens zijn er economische problemen voor de textielindustrie, een belangrijke exporttak. Er zijn 100.000 werknemers ontslagen. Dat is 30% van het totaal! Daarnaast ligt een belangrijke pijler van de Sri Lankaanse economie, het toerisme, op zijn oor. Veel werknemers zijn ontslagen of krijgen minder salaris. Dit alles betekent dat steeds meer inwoners van Sri Lanka nu zijn aangewezen op zelfvoorziening m.b.t. levensonderhoud.

COVID-19 IMPACT ON SRI LANKAN TOURISM

Met betrekking tot deze zelfvoorziening kopte de krant News First: *“State initiative to make Sri Lanka self-sufficient : People advised to cultivate at homes”*. Er is namelijk door de overheid van Sri Lanka een verbod op import van niet essentiële voeding afgekondigd. Dat leidt tot nog grotere nadruk op de zelfvoorziening. De ministers, Chamal Rajapaksa, en Ramesh Pathirana willen daardoor de lokale landbouw promoten om meer groenten te gaan verbouwen (The Morning, 2020; Economy Next, 2020).

Livelihood-support

Deze ontwikkelingen maken dat nu zelfvoorziening in levensonderhoud (livelihood) door het verbouwen van gewassen steeds belangrijker worden. Met name op het platteland in rurale gebieden. Landbouwactiviteiten zijn niet alleen de bron van voedselvoorziening, maar vertegenwoordigen ook een groot deel van het inkomen en de werkgelegenheid voor veel mensen in ontwikkelingslanden (Triple Jump, 2020). Dat is wat wij de laatste tijd ook horen van onze Caritas partners in het noorden en oosten van Sri Lanka. Bevolkingsgroepen, en met name vrouwen, vragen livelihood-support om duurzaam groenten en fruit te kunnen gaan verbouwen.

Het Livelihoods Centre (2020) en Rode kruis (2020) geven aan dat duurzame livelihood-support verwijst naar het vermogen van mensen om hun middelen van bestaan te genereren en in stand te houden, om hun eigen welzijn en dat van toekomstige generaties te verbeteren zonder de natuurlijke omgeving of de hulpbronnen te ondermijnen. Zo is levensonderhoud duurzaam. Het stelt mensen ook in staat om het hoofd te bieden aan “crisis en spanningen” en daarvan te herstellen.

Helaas kennen we daar veel voorbeelden van in Sri Lanka: natuurrampen, burgeroorlog, aanslagen, economische achteruitgang en nu COVID 19. Volgens het livelihoods Centre (2020) en UNDP (2015) vergroten duurzame middelen van bestaan de veerkracht van mensen en gemeenschappen, verminderen hun kwetsbaarheid voor rampen, voedselonzekerheid en armoede en dragen bij aan hun empowerment, persoonlijke waardigheid en veiligere en veerkrachtigere gemeenschappen. Dit geldt zeker ook voor het effect op de gezondheid, veilig leven, het sociaal welbevinden en het volgen van onderwijs van kinderen. Belangrijke pijlers om uit de armoedespiraal te komen, voor ons een belangrijk uitgangspunt bij de hulpverlening. **Waarbij wij ons met name richten op onderwijs en faciliteiten aan jonge kinderen.**

Het belang van Livelihood-support wordt onderkend door belangrijke organisaties als UNHCR, Unicef en Wereldbank. Zij hebben ook in Sri Lanka eigen livelihood-programma's of deze gefinancierd. Volgens US Aid (2013) en het Secure Livelihoods Research Consortium (2012) was livelihood-support in Sri Lanka, vooral in het noorden en bepaalde delen van het oosten, al essentieel en nodig om gemeenschappen weer op te bouwen en mensen uit de armoede te halen na het beëindigen van de burgeroorlog in 2009. Dat geldt nu zeker voor die delen in Sri Lanka waar de economische malaise alleen maar erger wordt. De kansen op de arbeidsmarkt zijn minimaal en veel huishoudens in arme gebieden in het noorden en oosten moeten leven met een laag of geen inkomen.

Onze project partners in Sri Lanka, de regionale Caritas afdelingen hebben een belangrijke rol gehad (en nog steeds) in de voorbereiding, organisatie uitvoering en opvolging van die livelihood programma's.

Nieuwe ontwikkelingen m.b.t. microkredieten.

Price Waterhouse en Cooper (2020) en Unicef (2020) geven aan dat het verlagen van de rentetarieven personen met een laag inkomen kan helpen in de ongunstige economische situatie als gevolg van de uitbraak van COVID-19. Volgens Central Bank News (2020) heeft de Centrale Bank van Sri Lanka dan ook dit jaar al een aantal keren de rentetarieven aangepast. De Commercial bank of Sri Lanka (2020) rekent voor COVID 19 support loan 7 % per jaar voor een 3 jarige lening. Dat is ong. 0,6% per maand. De tarieven zullen mogelijk nog wel lager worden schatten wij in. Ons MCLS rente tarief (tussen 0,8 en 1,5% per maand) van de afgelopen jaren was de afgelopen jaren altijd veel lager dan bij commerciële banken. Omdat de rentepercentages (laagste = 7 %) vanuit uit de banken nu lager liggen door de nieuwe wetgeving kan Caritas w.s. geen MCLS meer verstrekken met 10 – 12% rente. Door de huidige financiële crisis in Sri Lanka is het volgens onze contacten bij Caritas voor arme gezinnen heel lastig om leningen terug te gaan betalen. Ze kunnen w.s. helemaal geen lening meer krijgen. De banken zien het als een te groot risico. Caritas wil echter die families echter wel blijven helpen. Maar de overheid van Sri Lanka heeft strengere regels opgesteld om microkredieten te mogen verstrekken (FT, 2018). Ze geven aan: *"Most of the microfinance and finance companies have ruined the financial sector of Sri Lanka. Especially in the Northern and North Central parts of the island"*. Dit zorgde ervoor dat veel families met microkrediet in financiële problemen kwamen. Let wel het betreft hier reguliere financiële instellingen die de microkredieten tegen hoge rentes hebben verstrekt.

Nu moeten financiële instellingen die microkredieten verstrekken zich elk jaar registreren en verantwoorden (Central Bank of Sri Lanka 2020). Caritas Sri Lanka is geen financiële instelling en heeft daarom n.a.v. de nieuwe wetgeving verschillende Caritas afdelingen opgedragen om microkredieten niet te verstrekken. Dit is recentelijk aan de orde geweest bij de bouw van de preschool in Koppavely (Batticaloa). Caritas mag daar geen MCLS meer uitzetten. Maar vanuit de afdelingen van Caritas komt nog wel steeds het verzoek om te onderzoeken of we Livelihood-support aan de allerarmste families kunnen verstrekken.

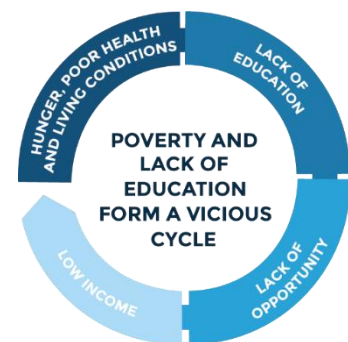
Overwegingen.

ACNS Projecthulp en Need4Care hebben in hun doelstellingen opgenomen dat de hulpverlening aan groepen kansarme kinderen duurzaam moet zijn. Een kleuterschool bouwen in regio's waar de overheid nog geen prioriteit heeft gegeven aan kleuteronderwijs vinden wij duurzaam. Maar ook een MCLS opzetten bij een kleuterschool waarmee een salaris gegeneerd werd of een aanvulling op het karige salaris van kleuterschoolleidster

gegeven kon worden.. Daarmee was immers het onderwijs voor kleine kinderen op het schooltje geregeld. Die noodzaak verdwijnt. De overheid geeft nu aan dat er een landelijke regeling komt om de salarissen van gediplomeerde kleuterleidsters te betalen. Samen met de ontwikkelingen van het verlagen van de rente op leningen maakt dat we onze opzet van reeds uitgezette MCLS moet heroverwegen. We willen daarom het reeds gedoneerde geld m.b.t. MCLS in de gemeenschap bij de reeds gebouwde kleuterscholen iets anders inzetten. We baseren onze gewijzigde opzet op onze eigen ervaringen met MCLS en ervaringen van grote NGO's in het licht van livelihoodsupport.

Het basisprincipe van onze MCLS bij de reeds gebouwde kleuterscholen willen we overeind houden. Alleen gezien de huidige ontwikkelingen met het verstrekken van microkredieten willen we de naam van dit systeem aanpassen in Livelihood Service for Vulnerable (LSV). Dat dekt meer de lading. We kunnen alleen nog een minimale rente/service charge vragen voor deze "community based" start-up mogelijkheid. We vinden dat de LSV in dienst moet staan voor livelihood-support om zo uit de armoedespiraal (figuur 8) te komen. Naast het bieden van kleuteronderwijs in de belangrijke fase van de ontwikkeling van kinderen is er namelijk ook een andere pilaar die van invloed is op de strijd tegen armoede: 'empowerment' (Engle en Black, 2008).

Figuur 8: armoedespiraal

Voor ons is het belangrijk dat ook de kleuterschoolkinderen van het LSV profiteren. Mede door de LSV kunnen kinderen voldoende, goede en gevarieerde voeding krijgen. Dat is een basis voor goede ontwikkeling en gezondheid. Op die manier wordt weer een element uit de armoedespiraal aangepakt. De betaalde servicecharge wordt dan in de toekomst gebruikt om elementaire schoolbenodigdheden voor de kleuterschool aan te schaffen. Onze doelstellingen laten niet toe dat we het geld als gift aan de arme mensen kunnen geven want dat vinden we niet duurzaam. Het geld moet binnen het reeds uitgezette MCLS als LSV beschikbaar blijven voor de hele dorpsgemeenschap. Zodat meerdere gezinnen en kinderen nog steeds kunnen profiteren.

Tot slot

Dit maakt wel dat we met onze partners in Sri Lanka in gesprek moeten over het omvormen van de huidige MCLS naar LSV. De vraag naar en “andere” vorm van livelihood-support kwam al uit het werkveld. De animo is er en de ervaring vanuit ons MCLS ook. Alleen de focus komt binnen de huidige MCLS anders te liggen. We zullen daarom opnieuw duidelijke afspraken moeten maken over de manier waarop LSV ingezet en gecontroleerd gaat worden. We zullen ook aangeven dat we bij de bouw van nieuwe kleuterscholen geen nieuwe MCLS / LSV beschikbaar stellen. We zien het belang er van maar vinden dit niet meer passen in onze primaire doelstelling. Bouw van kleuterscholen en

verzorgen onderwijs. We zullen wel met onze partners overleggen hoe zij evt. in samenwerking met andere NGO's een LSV in dorpen kunnen inzetten. Als we de veranderingen lokaal willen doorvoeren zullen we dat ter plekke met Caritas moeten afstemmen. Dat is voorlopig vanwege de pandemie niet mogelijk. We informeren wel de caritas afdelingen m.b.t. onze plannen en vragen ze ook om te kijken naar mogelijke samenwerking met coöperaties, zoals het ILO (2020) met het Local Empowerment through Economic Development (LEED) Project. Het FAO (2020) of IFAD (2020) op Sri Lanka kunnen daar misschien ook een rol bij spelen.

We willen een uitzondering maken. Bij het reeds bestaande kleuterschoolproject in Kalugala i.s.m. Need4Care, Caritas Annuradhapura en Wilde Ganzen (p 2019.0238) was al een budget voor MCLS opgenomen. Er zijn al activiteiten ondernomen om de gemeenschap te informeren. MCLS zullen we dan i.o.m. caritas Annuradhapura omvormen naar een LSV. We kunnen dit tevens als een pilot zien en gaan we de komende 2 jaar monitoren.

Opgemaakt i.s.m. Gerard Berendsen (ACNS projecthulp)

Erik Koning (Need4Care en ACNS Projecthulp).

Bronvermelding:

Bavinck, M. (2020). Presentatie Partindag / Wilde Ganzen. Verkregen via <https://www.wildeganzen.nl/webinar/sri-lanka#terugkijken> op 8 oktober 2020.

CBSL (2020). *Microfinance documents*. Verkregen via https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/laws/cdg/Microfinance_Act_Rule_No_1_of_2020_e.pdf op 23 oktober 2020.

Central Bank of Sri Lanka (2020). *Financial system stability for micro finance sector*. Verkregen op 25 oktober 2020 via <https://www.cbsl.gov.lk/en/financial-system/financial-system-stability/microfinance-sector>

Central Bank News (2020). *Sri Lanka cuts rate*. Verkregen via <https://www.centralbanknews.info/2020/05/sri-lanka-cuts-rate-4th-time-in-2020-to.html> op 24 oktober 2020.

Ceylon Today (2020). *Pre-school teachers' allowances to be increased*. Verkregen via <https://ceylontoday.lk/news/allowance-paid-to-pre-school-teachers-to-be-increased> op 7 september 2020.

Colombo Page (2020). *Enhancing equitable access to quality early childhood development in Sri Lanka*. Verkregen via http://www.colombopage.com/archive_20B/Oct09_1602253239CH.php op 9 oktober 2020.

Commercial Bank (2020). *Lending rates*. Verkregen op 25 oktober 2020 via <https://www.combank.net/newweb/en/rates-tariffs/lending-rates#filer-f>

Daily News (2020). *Pre-school teachers seek enhanced monthly salary*. Verkregen via <https://www.dailynews.lk/2020/03/11/local/213999/pre-school-teachers-seek-enhanced-monthly-salary> op 11 maart 2020.

Economy Next (2020a). *IMF emergency talks support*. Verkregen op 22 oktober 2020 via <https://economynext.com/sri-lanka-imf-continuing-talks-for-emergency-support-over-covid-19-crisis-69589/#:~:text=>

Economy Next (2020b). *Sri Lanka to control imports*. Verkregen via: <https://economynext.com/sri-lanka-to-control-imports-except-oil-and-medicines-grow-vegetables-minister-63544/>

Engle, L en Black, M (2008). *The Effect of Poverty on Child Development and Educational Outcomes*. Verkregen op 10 november 2020 via https://digitalcommons.calpoly.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.com/&httpsredir=1&article=1002&context=psyed_fac

FAO (2020). Food and Agriculture Organization of the United Nation. Verkregen via <http://www.fao.org/3/CA1516EN/ca1516en.pdf> op 8 december 2020.

FT (2020). *New regulations for microfinance*. Verkregen via <http://www.ft.lk/top-story/New-regulations-for-microfinance--Mangala/26-656770>

IFAD (2020). Investing in rural people. Verkregen op 8 december 2020. via https://www.ifad.org/en/web/operations/country/id/sri_lanka

■ ■ Stichting Hulp Sri Lanka

ILO (2020). *Local Empowerment through Economic Development (LEED) Project*. Verkregen op 7 december 2020 via https://www.ilo.org/colombo/whatwedo/projects/WCMS_397563/lang--en/index.htm

Korf, B. (2004). *War, Livelihoods and Vulnerability in Sri Lanka*. Development and Change Vol 35 no 2, 275-295.

Livelihoods centre (2020). *What are livelihoods?* Verkregen op 22 oktober via <https://www.livelihoodscentre.org/what-are-lh->

Rajapaksa, G. (2020). *Manifest Vision of Prosperity*. Verkregen via https://www.presidentsoffice.gov.lk/wp-content/uploads/2019/16/Gotabaya_Manifesto_English.pdf op 23 oktober 2020. (blz 20).

Morning The (2020). *Non essential food imports ban to continue*. 21 april 2020 via <http://www.themorning.lk/non-essential-food-imports-ban-to-continue/>

Moodys (2020). *Moodys downgrades Sri Lanka ratings to Caa1*. Verkregen op 22 oktober 2020 via <https://www.moodys.com/research/Moodys-downgrades-Sri-Lankas-ratings-to-Caa1....>

Oxfam Novib (2010). *Financial services for a sustainable rural livelihood. Strategies, lessons learned and policy for the years 2011 – 2015*. Verkregen op 26 oktober 2020 via <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/315370/bp-financial-services-rural-livelihood-201210-en.pdf;jsessionid=78D7F2370B263A69BF88D787A236069A?sequence=1>

Price Waterhouse Cooper (2020). *COVID 19 impact on Sri Lanka*. Verkregen via <https://www.pwc.com/lk/en/assets/COVID-19-Impact-on-Sri-Lanka-PwC.pdf> op 24 oktober 2020.

Rode Kruis (2020). *What is a livelihood?* Verkregen op 22 oktober 2020 via <https://www.ifrc.org/en/what-we-do/disaster-management/from-crisis-to-recovery/what-is-a-livelihood/>

In Sri Lanka, a people living off borrowed money

Lanka. Working Paper 6 van Priyanthi Fernando and Sonali Moonesinghe. PDF via <https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/odi-assets/publications-opinion-files/7783.pdf>

The Hindu (2020). *In Sri Lanka, a people living off borrowed money*. Verkregen op 28 december 2020 via <https://www.thehindu.com/news/international/in-sri-lanka-a-people-living-off-borrowed-money/article32416399.ece>

Triple Jump (2020). *Investment pillars: agriculture*. Verkregen op 28 oktober 2020 via <https://triplejump.eu/about-us/investment-pillars/agriculture/>

UNDP (2015). *Guidance Note for the Application of the Sustainable Livelihoods Framework in Development Projects*. Verkregen op 2 november 2020 via https://www.undp.org/content/dam/rblac/docs/Research%20and%20Publications/Poverty%20Reduction/UNDP_RBLAC_Livelihoods%20Guidance%20Note_EN-210July2017.pdf

UNDRR (2020). *Risk management and sustainable livelihoods*. Verkregen op 9 november 2020 via <https://www.preventionweb.net/events/view/7759?id=7759>

UNHCR (2020). *Graduation approach*. Verkregen op 28 oktober 2020 via <https://www.unhcr.org/55005bc39.pdf>

Unicef (2020). via *Social protection response Sri Lanka*. Verkregen op 24 oktober 2020 via <https://www.unicef.org/srilanka/media/1366/file/UN%20Brief%20Social%20Protection%20Response%20Sri%20Lanka%20Summary.pdf>

US AID (2013). *Supporting Livelihoods for Vulnerable Populations in Sri Lanka. Assessment of Findings and Opportunities*. PDF van United States Agency for international development verkregen via <https://banyanglobal.com/wp-content/uploads/2017/06/Supporting-Livelihoods-for-Vulnerable-Populations-in-Sri-Lanka.pdf>

Village Enterprise (2020). *What we do*. Geraadpleegd op 29 oktober 2020 via <https://villageenterprise.org/what-we-do/>

Wereldbank (2020a). *Country classification*. Geraadpleegd op 22 oktober 2020 via <https://blogs.worldbank.org/opendata/new-world-bank-country-classifications-income-level-2020-2021>

Wereldbank (2020b). *“How innovative financing can support entrepreneurship and sustainable livelihoods”*. Verkregen op 28 oktober 2020 via <https://blogs.worldbank.org/jobs/how-innovative-financing-can-support-entrepreneurship-and-sustainable-livelihoods>

World Food Program (2012). *Sri Lanka: Consolidated Livelihood Exercise for Analysing Resilience*. Verkregen op 24 oktober 2020 via <https://documents.wfp.org/stellent/groups/public/documents/newsroom/wfp269385.pdf>